

Ministerieel besluit tot goedkeuring van het inspectieprotocol asbestinventarisatie

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, artikel 33/6, derde lid, ingevoegd bij het decreet van 29 maart 2019, artikel 33/10, §3, ingevoegd bij het decreet van 29 maart 2019 en gewijzigd bij het decreet van 26 februari 2021, en artikel 33/11, ingevoegd bij het decreet van 29 maart 2019;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, artikel 5.4.1, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 juli 2021, en artikel 5.4.16, derde lid, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 juli 2021.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens heeft advies nr. # gegeven op (datum).
- De Raad van State heeft advies xxxxx/x (adviesnummer) gegeven op ... (datum), met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN
TOERISME BESLUIT:

Enig artikel. Het inspectieprotocol asbestinventarisatie dat is opgenomen in de bijlage die bij dit besluit is gevoegd, wordt goedgekeurd.

Brussel,

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Getekend door:Zuhal Demir (Signature)
Getekend op:2021-12-06 18:23:49 +01:0
Reden:Ik keur dit document goed

Zuhal Demir

Zuhal DEMIR

Bijlage bij het ministerieel besluit van # tot goedkeuring van het inspectieprotocol
asbestinventarisatie

INSPECTIEPROTOCOL ASBESTINVENTARISATIE

INHOUDSOPGAVE

1	Termen	5
2	Inleiding.....	5
3	Opmaak asbestinventaris.....	5
3.1	Vorbereiding asbestinventaris	5
3.1.1	Opdracht en opdrachtformulier	5
3.1.2	Vrijwillig, aanvullend onderzoek	6
3.2	Afbakenen te inventariseren constructie, het inspectiegebied en inspectiebeperkingen	7
3.2.1	Te inventariseren constructies	7
3.2.2	Afbakenen inspectiegebied	9
3.2.3	Afbakenen onderzoeksbeperkingen	12
3.3	Te inspecteren materialen	14
3.3.1	Inspecteerbare materialen	14
3.3.2	Niet-inspecteerbare materialen	15
4	Verplichtingen asbestdeskundigen.....	16
4.1	Inspanningsverplichtingen	16
4.1.1	Zorgvuldigheid	16
4.1.2	Verplicht vooronderzoek	16
4.1.3	Verplicht plaatsbezoek	16
4.1.4	Richtlijnen staalname	19
4.2	Richtlijnen foto's	26
4.3	Basisuitrusting	27
4.4	Risico-evaluatie omtrent asbestveiligheid	27
4.4.1	Materiaalrisico	28
4.4.2	Buitenschiltoepassingen bestaande uit asbestcement	33
4.4.3	Niet-hechtgebonden toepassingen met een laag risico	33
4.4.4	Asbesthoudende afvalstoffen	33
4.5	Risicobeheersmaatregelen	34
5	Gebruik databank	34
5.1	Invoer inspectiegegevens in de databank	34
5.2	Aflevering, raadpleging en ontsluiting van een asbestinventarisatetest via de databank	35
6	Bijlagen.....	37

1 TERMEN

Voor de gebruikte termen in dit document wordt verwezen naar de definities zoals opgenomen in artikel 3 van het Materialendecreet.

Bijkomende termen die in dit document gebruikt worden en als dusdanig moeten worden gelezen:

1. asbestdeskundige: gecertificeerd asbestdeskundige inventarisatie;
2. opdrachtgever: persoon die het opdrachtformulier ondertekent, dit kan de eigenaar zijn of een aangeduide gevolmachtigde;
3. Welzijnswet: Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk;
4. Codex over het welzijn op het werk: de codex over het welzijn op het werk, bevat alle uitvoeringsbesluiten van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (met uitzondering van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen);
5. databank: centrale databank asbestinventarisatie van de OVAM die als webtoepassing gebruikt wordt voor het ingeven van asbestinventarisgegevens en het beheren en afleveren van asbestinventarisattesten;
6. TCR: toegankelijke constructie met risicobouwjaar;
7. pleisterwerk op wanden: pleisterwerk aan muren, plafonds, steunpalen, trappen, gevels (crepi) en gelijkaardige dragers.

2 INLEIDING

Het inspectieprotocol is de standaardprocedure te volgen door asbestdeskundigen voor het opmaken van een asbestinventaris en de gegevensrapportage ervan in de databank. De kennis van het inspectieprotocol maakt deel uit van de verplichte opleiding en het eindexamen voor kandidaat-asbestdeskundigen.

3 OPMAAK ASBESTINVENTARIS

3.1 Vorbereiding asbestinventaris

3.1.1 Opdracht en opdrachtformulier

Om een asbestinventarisatetest te bekomen volstaat een niet-destructief onderzoek met het oog op een normaal gebruik van het gebouw.

(Grootschalige) herstellings-, renovatie- of afbraakwerken, waarbij mogelijk (ingesloten) materialen beschadigd of blootgelegd worden, vallen niet onder een normaal gebruik.

Bij een niet-destructief onderzoek worden asbestverdachte materialen opgespoord zonder asbestverdachte en andere materialen te demonteren, beschadigen of los te wrikken, waardoor schade kan ontstaan. Schade die inherent is aan staalnames, valt onder de noemer van niet-destructief onderzoek, zolang deze schade geen risico's met zich kan meebrengen bij het verdere normale gebruik van het gebouw en zolang het staalnamepunt veilig kan worden achtergelaten.

Een ondertekend opdrachtformulier bewijst de opdrachtbestelling van de eigenaar aan de asbestdeskundige en is het mandaat om voor de betrokken eigendom een asbestinventaris uit te voeren om een asbestinventarisattest te bekomen.

De eigenaar kan de opdrachtbestelling en het organiseren van het plaatsbezoek via volmacht door derden laten tekenen.

Het opdrachtformulier bevat de elementen die zijn opgenomen in het sjabloon opdrachtformulier in bijlage 1 van het inspectieprotocol.

Voor de eigendomsinformatie van de TCR kan de asbestdeskundige zich enkel beroepen op de door de eigenaar (of diens gevolgmachtigde) aangeleverde informatie. De asbestdeskundige blijft verantwoordelijk voor het beoordelen van de bruikbaarheid van de verkregen gegevens.

Als de eigenaar op de hoogte is of behoort te zijn over de aanwezigheid van ingesloten of bedekte asbesthoudende materialen, meldt hij dit aan de asbestdeskundige in het opdrachtenformulier. Indien de eigenaar geen kennis heeft over dergelijke materialen, dan bezorgt de eigenaar aan de asbestdeskundige een verklaring op eer niet op de hoogte te zijn of behoort te zijn van ingesloten of bedekte asbesthoudende materialen die niet gemeld werden.

3.1.2 Vrijwillig, aanvullend onderzoek

Elke eigenaar kan de asbestdeskundige vrijwillig vragen om aanvullend onderzoek uit te voeren. Dit zijn onderzoeksinspanningen die standaard niet nodig zijn om een asbestinventarisattest te bekomen en dus de asbestdeskundige ook niet standaard zal uitvoeren. De deskundige is verantwoordelijk voor de correcte inhoud van dit aanvullend onderzoek en de correcte ingave ervan in de databank.

Destructief onderzoek

De asbestdeskundige voert standaard een niet-destructief onderzoek uit conform de inspanningsverplichtingen beschreven in het inspectieprotocol. De eigenaar kan de asbestdeskundige verzoeken ook destructief tewerk te gaan voor het geheel of delen van een eigendom, bijvoorbeeld met het oog op toekomstige werken.

Asbestinventaris werkgever

Werkgevers hebben vanuit de federale arbeidswetgeving (Codex over het welzijn op het werk) de plicht over een asbestinventaris te beschikken waar ze werknemers tewerk stellen. Dit om hen te vrijwaren van blootstellingsrisico's.

De eigenaar kan vrijwillig de asbestdeskundige de opdracht geven om extra materialen en constructies te onderzoeken die buiten het toepassingsgebied van het asbestinventarisatetest vallen.

Aanvullende staalname

Voorafgaand aan asbestverwijderingswerken, (afbraak)werken of sloop kan het opportuun zijn om via extra staalnames visuele identificaties te bevestigen of voor grote lijntrajecten of oppervlaktes de identificatie te verfijnen tot de effectief asbesthoudende zones. Dit kan onnodig hoge verwijderkosten voor de eigenaar vermijden.

3.2 AFBAKENEN TE INVENTARISEREN CONSTRUCTIE, HET INSPECTIEGEBIED EN INSPECTIEBEPERKINGEN

3.2.1 Te inventariseren constructies

3.2.1.1 Algemeen

Eigenaars van een TCR moeten bij overdracht of tegen 2032 beschikken over een asbestinventarisatetest. Constructies (inclusief funderingen en ondergrondse leidingen) of constructiedelen die volledig gebouwd zijn na 2000, kan de deskundige uitsluiten van verdere inspectie. De constructie(delen) wordt/worden dan opgenomen in een 'uitsluitingsfiche'. Voor een gerenoveerde TCR moet de asbestdeskundige op basis van de vaststellingen ter plaatse en de beschikbare bewijsdocumenten oordelen of bepaalde constructiedelen of -elementen van vóór 2001 nog behouden werden. Die delen en elementen vallen dan wel binnen de te inspecteren materialen.

Het bouwjaar zoals opgenomen in de kadastrale legger is het referentiebouwjaar om te evalueren of de constructie een risicobouwjaar heeft en primeert steeds op andere informatiebronnen. In het kadaster wordt het bouwjaar geregistreerd op het moment dat een nieuw gebouw in gebruik wordt genomen.

Er zijn naast de kadastrale legger nog 3 categorieën van documenten die kunnen gebruikt worden om het bouwjaar van een toegankelijke constructie te bepalen:

- I) documenten na oplevering van de werken;
- II) documenten tijdens de uitvoering van de werken;
- III) documenten voor de uitvoering van de werken.

Indien het referentiebouwjaar niet gekend is op basis van een kadastrale legger, kunnen documenten uit categorie I, II, en III gebruikt worden maar zal er een correctiejaar moeten bijgeteld worden:

- cat I: vermelde bouwjaar + 0 jaar;
- cat II: vermelde bouwjaar +1 jaar;
- cat III: vermelde bouwjaar +2 of +3 jaar.

Indien meerdere documenten uit categorie I, II en III beschikbaar zijn, primeert het document uit de laagste categorie.

De documenten worden als volgt gecategoriseerd:

Cat. I documenten na oplevering van de werken (+0 jaar):

- facturen van aannemers;
- formulieren voor fiscale aftrek of aanvraagdossiers voor premies of subsidies (op basis van datum van goedkeuring of uitvoering);
- proces-verbalen van voorlopige of definitieve oplevering;
- EPB-verslag;
- post-interventiedossier.

Cat. II documenten tijdens de uitvoering van de werken (+1 jaar):

- bouwjaar af te leiden van constructiedelen die niet werden gewijzigd sinds de oplevering;
- uitvoeringsplannen;
- lastenboeken, meetstaten of aanbestedingsplannen;
- offertes of bestelbonnen;
- verslagen of proces-verbalen van de algemene vergadering van mede-eigenaars;
- aannemingsovereenkomsten;
- werfverslagen of vorderingsstaten;
- facturen van bouwmaterialen of leveringsbonnen;
- foto's genomen tijdens de uitvoering van de werken.

Cat. III documenten voor de uitvoering van de werken (+2 of +3 jaar):

- stedenbouwkundige vergunning: +2 jaar;
- aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning: +3 jaar.

Indien het kadaster geen bouwjaar vermeldt en er geen bewijsdocumenten beschikbaar zijn om het bouwjaar aan te tonen, wordt de toegankelijke constructie als een risicoconstructie beschouwd. Bij conflict of twijfel primeren de feitelijke vaststellingen ter plaatse en hanteert de asbestdeskundige een worst-case benadering en beschouwt hij de toegankelijke constructie als een risicoconstructie. De bewijslast om aan te tonen dat een constructie, of een deel ervan, een recenter bouwjaar heeft dan 2000, ligt bij de eigenaar.

3.2.1.2 Richtlijnen grondoppervlakte

Onder de grondoppervlakte wordt verstaan: de loodrechte, horizontale projectie op het maaiveld van het dak gemeten aan de buitenzijden. Indien in één inspectiegebied meerdere TCR's aanwezig zijn met een grondoppervlakte kleiner dan 20 m² dan moet de som van de individuele grondoppervlaktes van de TCR's kleiner zijn dan 20 m² om vrijgesteld te zijn van de verplichting om over een asbestinventarisatetest te beschikken.

Heeft een individuele eigendom een grondoppervlakte kleiner dan 20 m², maar maakt het deel uit van een grotere constructie met een grondoppervlakte gelijk aan of groter dan 20 m², dan geldt de noodzaak van een asbestinventarisatetest per individuele eigendom(men) in de constructie en een asbestinventarisatetest apart voor de mede-eigendom.

3.2.2 Afbakenen inspectiegebied

Op basis van de eigendomsinformatie die de asbestdeskundige van de eigenaar ontving, zal de asbestdeskundige één of meerdere inspectiegebieden moeten bepalen. De richtlijnen hiervoor verschillen naargelang de aanleiding voor de opmaak van het asbestinventarisatetest de overdracht is dan wel de generieke plicht met mijlpaal 2032 (2036).

Een asbestinventarisatetest doet steeds uitspraak over één enkel inspectiegebied. Omgekeerd kan er per inspectiegebied ook maar één asbestinventarisatetest opgemaakt worden, met uitzondering van een facultatieve opsplitsing gevraagd door de eigenaar bij het opmaken van een asbestinventaris naar aanleiding van de generieke plicht.

3.2.2.1 Basisrichtlijn inspectiegebied

De algemene richtlijn is dat een inspectiegebied het volgende mag zijn:

- 1) enkel constructies van éénzelfde eigenaar bevatten (enige uitzondering geldt voor de gemeenschappelijke delen van een mede-eigendom);
- 2) slechts één wooneenheid bevatten;
- 3) maar één inspectielocatie omvatten;
- 4) geen constructies bevatten die op niet-aangrenzend percelen liggen.

Een inspectiegebied zal op de kaart ruimtelijk geïdentificeerd worden via de contouren van één of meerdere gebouwen of constructies. Gebouwen zijn toegankelijke constructies. Gebouwen worden op de kaart van het inspectiegebied opgedeeld in hoofdgebouwen en bijgebouwen. Gebouwen kunnen zelf onderverdeeld worden in gebouweenheden. Gebouweenheden die een residentieel karakter hebben zijn wooneenheden. Het gemeenschappelijk deel van een gebouw is ook een gebouweenheid.

Het inspectiegebied moet ook alfanumeriek worden geïdentificeerd. Dit gebeurt via de inspectielocatie.

Inspectielocatie

Een inspectielocatie kan bestaan uit één van volgende mogelijkheden:

- adres (gemeente, straat, huisnummer);
- adres + busnummer;
- adres + meerdere busnummers;
- een perceelsnummer (+ liggingsadres).

Een asbestinventarisatetest voor de gemeenschappelijke delen kan worden opgesteld voor een deel van een gebouw, een volledig gebouw of meerdere gebouwen en bijhorende constructies. Er kan maar één inspectielocatie worden gekozen in de databank.

Op een kadastraal perceel waar een hoofdgebouw en een bijgebouw aanwezig zijn die elk op zich tot een apart inspectiegebied behoren mag voor het bijgebouw als inspectielocatie een adres worden gebruikt dat is gelinkt aan het hoofdgebouw of perceel. Er moeten dan wel extra adresdetails worden toegevoegd.

Er wordt gebruik gemaakt van het perceelnummer om een bijgebouw te identificeren indien er geen adressen gelinkt zijn aan het perceel waar het bijgebouw zich op situeert. Er kan ook een liggingsadres worden ingegeven.

Wooneenheid

Een wooneenheid beschikt over de nodige woonvoorzieningen om autonoom te functioneren en heeft een eigen afsluitbare toegang vanaf de openbare weg, een erf of een gedeelde circulatieruimte. De minimale nodige woonvoorzieningen zijn:

- woonruimte (met slaapruijnte);
- een eigen toilet;
- een eigen bad of douche;
- een eigen keuken of kitchenette.

Niet-aangrenzende percelen

Wanneer een eigendom bestaat uit constructies op twee verschillende percelen en deze percelen gescheiden zijn door een andere dan vormen de constructies gelegen op de niet-aangrenzende percelen afzonderlijke inspectiegebieden. De aanwezigheid van een servitutedeweg of erfdienstbaarheid is geen andere eigendom en dus geen aanleiding om inspectiegebieden op te delen.

Gemeenschappelijke delen van een mede-eigendom

In het geval van mede-eigendom vormen de constructiedelen die vallen onder de mede-eigendom een afzonderlijk inspectiegebied en zijn ze voorwerp van een afzonderlijk asbestinventarisatetest.

De basisakte en het reglement van de mede-eigendom (statuten van het gebouw) beschrijven de gemeenschappelijke (gemene) gebouwdelen en de privatieve gebouwdelen. Voor het inspectiegebied van de gemeenschappelijke delen is het uitgangspunt dat dit alle delen omvat waarvoor de asbestdeskundige geen toegang nodig

heeft via een privaat deel, m.a.w. de inspectie kan gebeuren zonder dat individuele eigenaars toegang moeten verlenen tot het gebouwdeel. De opdrachtgever kan evenwel via het opdrachtformulier de asbestdeskundige vragen alsook gemeenschappelijke delen te onderzoeken die enkel toegankelijk zijn via privaat delen. De opdrachtgever verzorgt in dat geval ook de toegankelijkheid van de desbetreffende delen.

In het geval van opsplitsing van één eigendom in twee of meer inspectiegebieden (asbestinventarisatessen), is een afzonderlijk asbestinventarisatess voor de gemeenschappelijke delen verplicht.

In het geval een gebouw onder één eigendom uit meerdere gebouweenheden (geen wooneenheden) bestaat, heeft de eigenaar de keuze ze samen op te nemen in één asbestinventarisatess of ze op te delen in verschillende asbestinventarisatessen. Een opdeling in twee of meerdere inspectiegebieden heeft dan als consequentie dat voor de gemeenschappelijke delen een apart asbestinventarisatess wordt opgemaakt.

3.2.2.2 Aanleiding generieke plicht

De eigenaar mag verzoeken dat het inspectiegebied facultatief opgedeeld wordt in meerdere inspectiegebieden (en dus meerdere asbestinventarisatessen). De asbestdeskundige moet dan oordelen welke constructies onder éénzelfde eigendom functioneel tot hetzelfde inspectiegebied horen. Een wooneenheid kan echter nooit worden opgedeeld.

3.2.2.3 Aanleiding overdracht

Bij overdracht wordt het inspectiegebied bepaald door het voorwerp van de overdracht op voorwaarde dat voldaan is aan de basisrichtlijnen betreffende de afbakening van het inspectiegebied.

3.2.3 Afbakenen onderzoeksbeperingen

Gebouw- en terreindelen die de asbestdeskundige omwille van een onveiligheid of ontoegankelijkheid niet kon onderzoeken conform de inspanningsverplichtingen (zoals beschreven in punt 4.1), rapporteert de asbestdeskundige als een onderzoeksbepering.

Een onderzoeksbepering kan tijdelijk of permanent van aard zijn:

Een permanente onderzoeksbepering is structureel. Het vergt een bouwkundige ingreep of is niet te verhelpen binnen het normale gebruik van het gebouw of de normale beheers- en onderhoudscycli of een vergelijkbare stilstand bij industriële installaties. Ruimtes met een hoogte lager dan 1,50 m vormen een permanente onderzoeksbepering.

Een tijdelijke onderzoeksbeperking is niet structureel en gelinkt aan een tijdelijke situatie. Ze kan door of in opdracht van de eigenaar op korte of middellange termijn verholpen worden:

- korte termijn: te verhelpen voorafgaand aan het plaatsbezoek of voorafgaand aan een aanvullend plaatsbezoek:
 - binnen een redelijke termijn na de vaststelling;
 - proportioneel t.o.v. de aard van de beperking: technisch haalbaar en uitvoerbaar tegen een redelijke kostprijs;
- middellange termijn: alle andere onderzoeksbeperkingen die niet permanent en niet korte termijn zijn.

De asbestdeskundige bepaalt, in overleg met de eigenaar en afhankelijk van de situatie, of het een korte of middellange termijnsonderzoeksbeperking betreft en motiveert dit in de databank.

Volgende situaties kunnen onder meer worden beschouwd als een tijdelijke onderzoeksbeperking:

- een situatie waarbij de asbestdeskundige terecht beargumenteert dat de uitvoering van de opdracht niet overeenstemt met de bepalingen opgenomen in de Welzijnswet;
- slotvaste toegangspoort, -deur of -luik;
- materiaal in opslag;
- overwoekerende vegetatie;
- ruimtes die zich hoger bevinden dan 3,50 m, te rekenen vanaf een veilige ondergrond.

Een weigering van de eigenaar om een staal te nemen is geen onderzoeksbeperking. Indien de asbestdeskundige het materiaal als asbestverdacht beschouwt en een staal moet nemen om het als niet-asbesthoudend te kunnen identificeren, dan blijft het materiaal gewoon asbest(verdacht) en kan het niet asbestvrij verklaard worden (zoals beschreven in punt 4.1.4 **Error! Reference source not found.**).

In de beperkingsfiche in de databank kan de asbestdeskundige kiezen tussen een tijdelijke of een permanente onderzoeksbeperking. Onder 'tijdelijke' wordt begrepen de tijdelijke onderzoeksbeperkingen met middellange termijns karakter. Indien er korte termijnsonderzoeksbeperkingen zijn, mag de asbestdeskundige de asbestinventaris op de databank niet finaliseren vooraleer de eigenaar de kortetermijnsonderzoeksbeperking heeft opgelost.

Persoonlijke fobieën en allergieën van de asbestdeskundigen vormen nooit een aanvaardbare onderzoeksbeperking. In dit geval laat de asbestdeskundige zich vervangen om het inspectiegebied of delen ervan te inspecteren voor de opmaak van een asbestinventaris.

Het betreden van een potentieel asbestgecontamineerde ruimte of het nemen van een staal van asbestverdacht materiaal zijn veiligheidsrisico's inherent aan de inspectie en vallen binnen de standaard inspanningsverplichtingen.

3.3 TE INSPECTEREN MATERIALEN

Als uitgangspunt zijn de te inspecteren materialen alle asbestverdachte materialen in het inspectiegebied ongeacht of deze onder het concept 'eenvoudig bereikbaar' vallen. De omstandigheden ter plaatse tijdens de asbestinventarisatie bepalen of de te inspecteren materialen effectief in de praktijk inspecteerbaar zijn of niet. We maken daarom een onderscheid tussen inspecteerbare en niet-inspecteerbare materialen.

Roerende goederen

Het onderzoeken van roerende goederen valt buiten de scope van te inspecteren materialen om een asbestinventarisatetest te bekomen. Indien de eigenaar vrijwillig de scope van het onderzoek laat verruimen dan worden asbestverdachte materialen in roerende goederen gerapporteerd via een fiche roerende goederen.

Indien de asbestdeskundige na het aantreffen van het asbestverdachte roerende goed, niet kan inschatten of de eigenaar zich ervan wenst te ontdoen of indien het gaat om materiaal in opslag, beschouwt hij het materiaal als een afvalstof.

Historisch erfgoed en educatieve middelen vallen niet onder de categorie afvalstoffen en zijn te rapporteren als roerende goederen.

3.3.1 Inspecteerbare materialen

Inspecteerbare materialen zijn asbestverdachte materialen waarvan identificatie en risicobeoordeling mogelijk is op basis van de inspanningsverplichtingen of op basis van visuele waarneming en expertise.

Identificatie (bepalen asbesthoudend of niet-asbesthoudend) van een materiaal kan enkel via:

- visuele waarneming en expertise;
- bewijsdocumenten + bevestiging via visuele waarneming en expertise;
- laboanalyse door erkend asbestlabo.

Indien voor een asbestverdacht materiaal een volledige identificatie niet mogelijk is, maar een verdere volledige risicobeoordeling is wel mogelijk, dan hanteert de asbestdeskundige een bronfiche. Indien zowel volledige identificatie als volledige risicobeoordeling niet mogelijk is, hanteert de deskundige de beperkingsfiche.

Vrijwillig, aanvullend onderzoek

Indien de eigenaar vrijwillig de opdracht geeft geheel of deels aanvullend onderzoek te verrichten, zal de scope van de inspecteerbare materialen verruimen.

Afvalstoffen

Afvalstoffen zijn een subcategorie van te inspecteren materialen. Het zijn materialen waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich ervan te ontdoen of zich ervan moet ontdoen. Het onderscheid is juridisch van aard en heeft betrekking op de beoordeling of de houder ervan voornemens is zich ervan te ontdoen of zich ervan moet ontdoen. Kan de asbestdeskundige deze inschatting niet maken dan gaat hij uit van het worst-case scenario en rapporteert hij ze als afvalstof.

Het inventariseren van asbesthoudende afvalstoffen is geen doel op zich, maar een gevolg van de inspectieplicht van de constructies binnen het inspectiegebied. Afvalstoffen die de deskundige kan waarnemen met het blote oog moet hij rapporteren via een afvalfiche.

3.3.2 Niet-inspecteerbare materialen

Niet-inspecteerbare materialen zijn asbestverdachte materialen waarvan geen identificatie en geen risicobeoordeling mogelijk is op basis van de inspanningsverplichtingen of op basis van visuele waarneming en expertise.

Middellangetermijns- of permanente onderzoeksbepkeringen maken dat een asbestdeskundige bepaalde delen van het inspectiegebied en de hieraan verbonden materialen niet kan inspecteren. Voor de desbetreffende situatie maakt de asbestdeskundige een beperkingsfiche op (zie ook hoofdstuk 3.2.3).

Voor niet-inspecteerbare materialen rapporteert de asbestdeskundige toch asbestverdachte materialen of de vermoedelijke aanwezigheid ervan via een adviesfiche. Hierbij zijn drie mogelijkheden:

1. redelijk vermoeden: op basis van expertise en ervaring kan de asbestdeskundige de vermoedelijke aanwezigheid van een asbesthoudend materiaal rapporteren;
2. bewijsdocumenten: in een bewijsdocument kan melding gemaakt worden van een asbesthoudend materiaal dat echter niet (voldoende) inspecteerbaar is;
3. aanvaarde literatuurstudies: bv. verweringsresten van asbestcementen dak- en gevelbekleding.

4 VERPLICHTINGEN ASBESTDESKUNDIGEN

4.1 INSPANNINGSVERPLICHTINGEN

4.1.1 Zorgvuldigheid

De asbestdeskundige moet zijn taken zorgvuldig uitvoeren. De volgende handelingen moet hij vermijden:

- het veroorzaken of achterlaten van bijkomende risico's door onjuiste monsternamen;
- het aanbrengen van fysieke schade indien dit geen deel uitmaakte van een aanvullend destructief onderzoek (zoals beschreven in het opdrachtformulier).

4.1.2 Verplicht vooronderzoek

Het moment van ondertekening van het opdrachtformulier legt vast wat het opdrachtmandaat van de asbestdeskundige, de toegankelijkheid van het inspectiegebied en de ter beschikking gestelde informatie is.

In het vooronderzoek analyseert de asbestdeskundige alle aangereikte informatie in functie van een correcte uitvoering van het plaatsbezoek.

4.1.3 Verplicht plaatsbezoek

Algemeen

De asbestdeskundige is altijd verplicht minimaal één volledige, fysieke rondgang ter plaatse uit te voeren voor:

- de opmaak van een asbestinventarisatetest;
- de actualisatie van een asbestinventarisatetest;
- de splitsing van een asbestinventarisatetest

Voor asbestinventarissen opgemaakt vóór de inwerkingtreding van het Inspectieprotocol en in het kader van een raamcontract met de OVAM, kan de asbestdeskundige de gegevens van de bestaande asbestinventaris overnemen zonder nieuw plaatsbezoek indien deze zijn opgemaakt in de geest van het inspectieprotocol en waarbij:

- de te inspecteren constructies en materialen werden onderzocht;
- een correcte materiaalidentificatie werd gehanteerd;
- de uitvoering van de risico-evaluatie in de databank mogelijk is;
- de uitspraak over asbestveilige toestand mogelijk is.

Indien nodig zal de asbestdeskundige voor de hiaten een aanvullend plaatsbezoek uitvoeren.

Indien slechts een deel van het inspectiegebied moet worden geactualiseerd naar aanleiding van een gewijzigde toestand moet de asbestdeskundige toch controleren of de overige delen van het inspectiegebied zich in dezelfde toestand bevinden zoals beschreven in de te actualiseren asbestinventaris. Na actualisatie wordt er immers een

nieuw asbestinventarisatetest afgeleverd dat een uitspraak doet over het gehele inspectiegebied met een nieuwe geldigheidstermijn.

De asbestdeskundige kan bij de actualisatie van een asbestinventarisatetest verwijderde asbestbronnen rapporteren op basis van de eigen visuele waarneming ter plaatse, al dan niet aangevuld met ontvangen bewijsdocumenten.

Verplichte handelingen plaatsbezoek

De verplichte handelingen zijn de fysieke handelingen die de asbestdeskundige tijdens de inspectie ter plaatse moet en wettelijk mag uitvoeren voor de opmaak van een asbestinventarisatetest. De verplichte handelingen beogen de inspecteerbare materialen te inventariseren en betreffen handelingen:

- die kunnen worden uitgevoerd zonder onderzoeksbeperking;
- waarbij geen materiaal wordt gedemonteerd of beschadigd, met uitzondering van:
 - het verwijderen van een stukje verf, coating, behang, kunststof of textiel om een onderliggend asbestverdacht materiaal te inspecteren of om een staal te nemen;
 - het beschadigen van asbestverdachte materialen voor staalname indien geen risico op schade achterblijft voor het normale gebruik van het gebouw.

Indien de eigenaar vrijwillig via het opdrachtformulier de opdracht gaf tot aanvullend onderzoek dan zullen meer handelingen nodig zijn dan de hier vermelde verplichte handelingen.

Indien de handeling een risico inhoudt op het veroorzaken van schade die niet inherent is aan de handeling(*), stemt de asbestdeskundige dit af met de opdrachtgever: ofwel vormt dit een onderzoeksbeperking ofwel geeft de opdrachtgever toestemming en wordt dit in het opdrachtformulier aangevuld.

() Beschadiging van materiaal bij staalname is inherent. Het veroorzaken van bv. een waterlek door de staalname van een bitumineus plat dak is niet inherent.*

Indien aanwezig, onderzoekt de asbestdeskundige materialen die normaliter enkel bereikbaar zijn na niet-verplichte handelingen, doch inspecteerbaar zijn geworden door bestaande beschadigingen en openingen aanwezig tijdens het plaatsbezoek. Het bijkomend beschadigen of demonteren betreft in dit geval een niet-verplichte handeling.

Uitvoeren plaatsbezoek

Door deductie kan de asbestdeskundige op basis van zijn ervaring en expertise evidente niet-asbestverdachte materialen direct uitsluiten. Initieel al uitgesloten niet-asbestverdachte materialen zullen niet vermeld staan in het asbestinventarisatetest. De materialen die wel asbestverdacht zijn, gaat de asbestdeskundige binnen de inspanningsverplichtingen verder onderzoeken met als doel:

- te identificeren als asbesthoudend of niet-asbesthoudend;
- een risico-evaluatie uit te spreken over de asbestveiligheid.

Dit nader onderzoek rapporteert de asbestdeskundige via inspectiefiches.

Het asbestinventarisatetest moet geen melding maken van materialen indien:

- het zich in een uitgesloten constructie bevindt (uitsluitingsfiche);
- het asbestverdachte karakter kon uitgesloten worden zonder nader onderzoek;
- het een niet te inspecteren materiaal betreft.

Voor bepaalde te inspecteren materialen is zelfs voor de meest ervaren asbestdeskundige een identificatie als niet-asbesthoudend niet mogelijk zonder laboanalyse: zie de tabel verplichte staalname op p. 19 (om als niet-asbesthoudend te identificeren).

Volgende twee factoren beïnvloeden de visuele identificeerbaarheid (zonder staalname) door een asbestdeskundige:

1. Persoonlijke kennis en ervaring van de asbestdeskundige

De persoonlijke kennis en ervaring van een asbestdeskundige bepaalt mee of hij in staat is visueel het asbesthoudende karakter van een materiaal te bepalen. Een onervaren asbestdeskundige zal dus voor eenzelfde inventarisatieopdracht meer staalnames moeten uitvoeren.

Voor bepaalde materiaaltypes moet elke asbestdeskundige een staalname uitvoeren om het asbesthoudende karakter te bepalen, ongeacht zijn ervaring.

2. Specifieke inspectie-omstandigheden en de toestand van het materiaal

Door locatiespecifieke factoren of door verwerking, beschadiging of aantasting door vocht, schimmel of producten kan een materiaal dat normaal visueel identificeerbaar is, dit niet meer zijn. In dat geval zal toch een staalname nodig zijn om het asbesthoudende karakter te bepalen.

Een identificatie via visuele waarneming kan bestaan uit:

- het wel of niet zien van asbestverdachte vezelbundels;
- het wel of niet zien van typerende materiaalkenmerken;
- beschikbaarheid bewijsdocument met bevestiging via visuele waarneming.

In de bronfiche in de databank geeft de asbestdeskundige de hoeveelheid zichtbaar asbesthoudend materiaal in. Gecontamineerd materiaal of in se asbestvrij materiaal dat

een eenheid vormt met het asbesthoudend materiaal wordt buiten beschouwing gelaten voor het bepalen van de hoeveelheid.

Indien het asbesthoudend materiaal een hoge asbestconcentratie heeft, geeft de asbestdeskundige dit aan in de bronfiche.

De asbestdeskundige kan, aanvullend op de eigen visuele waarnemingen, ter plaatse bewijsdocumenten hanteren voor onder meer:

- de eigendomssituatie;
- de afbakening van het inspectiegebied;
- de te inspecteren materialen en constructies;
- de identificatie van asbest(verdacht) of niet asbesthoudend;
- uitgevoerde (risico)beheersmaatregelen;
- verwijdering van asbesthoudende materialen;
- bouwjaar.

Een bewijsdocument is enkel bruikbaar indien het ondubbelzinnig de informatie bevat om een conclusie te staven of te onderbouwen. Daarom moet het minimaal verwijzen naar de inspectielocatie van het asbestinventarisatetest, aangevuld met een duidelijke verwijzing naar het voorwerp van de beoordeling of uitspraak door de asbestdeskundige. De eigen fysieke waarnemingen en expertise van de asbestdeskundige primeren altijd op de gegevens opgenomen in bewijsdocumenten.

4.1.4 Richtlijnen staalname

Algemeen

De asbestdeskundige heeft een resultaatsverbintenis en géén middelenverbintenis om inspecteerbare asbestverdachte materialen te identificeren als 'asbesthoudend' dan wel als 'niet-asbesthoudend'. Dit geeft de asbestdeskundige echter geen vrijgeleide om onnodig veel stalen te nemen. Verschillende materialen kunnen visueel op basis van ervaring en expertise uitgesloten worden.

Staalname (laboanalyse) is één van de beschikbare identificatiemiddelen en is verplicht indien:

- de identificatie als 'niet-asbesthoudend' niet met zekerheid mogelijk is op basis van:
 - visuele waarneming en expertise (eventueel markering of strip);
 - bewijsdocumenten + bevestiging via visuele waarneming en expertise;

en/of

- het asbestverdacht materiaal opgelijst staat in de tabel verplicht staalname hieronder (om als niet-asbesthoudend te identificeren).

Een staalname kan ook aangewezen zijn indien een foutieve identificatie als 'niet-asbesthoudend':

- aanzienlijke blootstellingsrisico's betekent bij een normaal gebruik van het gebouw;
- gebruiksbependingen veroorzaakt voor het gebouw of een gebouwdeel;
- hoge verwijderingskosten betekent.

(Verplichte) staalname kan niet uitgevoerd worden indien er na een correcte staalname (inclusief herstel) een risico op schade achterblijft voor het normale gebruik van het gebouw.

Onderstaande tabel m.b.t. verplichte staalname (om als niet-asbesthoudend te identificeren) somt de asbestverdachte materialen op waarvoor steeds een staalname noodzakelijk is indien de asbestdeskundige ze als 'niet-asbesthoudend' wil identificeren. Indien geen staalname uitgevoerd wordt, kan de asbestdeskundige dit asbestverdachte materiaal enkel identificeren als 'asbesthoudend/asbestverdacht'

Let op: het is dus niet verplicht steeds stalen te nemen van de materialen opgenomen in de tabel 'Verplichte staalname' bij het aantreffen ervan. Dit is enkel en alleen nodig om ze als niet-asbesthoudend te identificeren.

Tabel verplichte staalname (om als niet-asbesthoudend te identificeren)

Asbestverdachte materiaal	Toelichting
elk materiaal	Indien de identificatie niet met zekerheid mogelijk is op basis van: <ul style="list-style-type: none">▪ visuele waarneming en expertise;▪ bewijsdocumenten + bevestiging via visuele waarneming en expertise.
platen type Pical – asbestboard	
zwarte lijmlaag	
mastiek – kitten	Verplicht indien het om hardere of pasta-achtige materialen gaat.
bitumen, roofing, teer	Verplicht indien geen risico op niet-inherente beschadiging.
verf-coating-vernis	Verplicht indien:

- aangetroffen op of rondom technische installaties als weerstand tegen hoge temperaturen of chemische producten;
- aangetroffen op metalen panelen ter constructie van een technisch verdiep;
- aangetroffen op weginfrastructuur (metaal, maar ook beton) of technische infrastructuur als weerstand tegen weersinvloeden, corrosie of krimp-uitzet.

sputlagen – bevlokkings

mousse

Prefab op metaalstrook of in-situ gespoten.

warmte-isolerend materiaal

gipsisolatie leidingen, bitumen en karton aan expansievat...

Pleisterwerk op wanden – crepi

tegellijm faience

Verplicht indien bereikbaar met verplichte handelingen

Hoe staalname?

Om voldoende representatief te zijn, is een representatieve hoeveelheid monstervolume nodig. Voor vele asbestmaterialen of bij een meerlagige opbouw is een monsternamen nodig tot op de (niet-asbestverdachte) drager.

Specifiek geval van warmte-isolerend materiaal: om representatieve monsters te hebben, is het noodzakelijk dat men de opeenvolging van de lagen kent, van de buitenkant tot op de metalen drager.

Afhankelijk van de aard en het type van het materiaal dient een minimale hoeveelheid te worden bemonsterd om de detectiemogelijkheden van asbestvezels in het labo te optimaliseren. De hoeveelheid materiaal is gebaseerd op een gemiddeld voorkomen van asbestconcentraties per type materiaal.

Bij kleefstalen hangt het aantal af van de te onderzoeken gecontamineerde oppervlakte. Per kleefmonster wordt gericht op een donkerkleurige tape met een klevende zijde van ca. 8 cm x 4 cm.

De genomen monsters worden elk in een individuele verpakking gestopt, om kruisbesmetting tegen te gaan. De gereedschappen voor deze monsternemingen, zijn handgereedschappen (geen elektrische gereedschappen) en dienen voor eenmalig gebruik, of ze moeten na elke staalname worden schoongemaakt om kruisbesmetting te voorkomen.

Elke locatie waar een monster genomen werd, wordt aangeduid op plannen. Het is belangrijk de locatie van de staalname met een eenduidig identificatienummer op te nemen. Dit nummer wordt ook opgenomen op de plannen.

Indien in dit inspectieprotocol melding wordt gemaakt van een mengstaal betekent dit dat het mengstaal door het labo als één staal geanalyseerd moet worden en niet per deel(punt)staal. Bij het bezorgen van het monster aan het asbestlaboratorium wordt duidelijk vermeld dat het gaat om een mengstaal.

Het maximale aantal individuele monsters per mengmonster wordt zo gekozen dat de detectiegrens per mengmonster niet te hoog is. Voor materialen met een te verwachten lage concentratie aan asbestvezels mogen maximaal 3-5 individuele stalen uit dezelfde toepassing worden gegroepeerd in één mengstaal.

Het aantal te nemen monsters per verdacht materiaal hangt af van de omvang (hoeveelheid), van voorkomen, het aantal en de variatie in samenstelling van de materialen. Het aantal monsters houdt rekening met de homogeniteit van het materiaal (type, kleur, textuur, oppervlaktebehandeling...). De asbestdeskundige houdt ook rekening met eventuele herstellingen.

Een beperkt aantal monsters volstaat om te bepalen of een materiaal asbesthoudend is, maar er kunnen meer monsters nodig zijn om te garanderen dat een materiaal geen asbest bevat. Voor homogene materialen volstaat één monster om de aard van een materiaal vast te stellen, op voorwaarde dat men zeker is dat hetzelfde materiaal werd gebruikt.

Voorafgaand aan asbestverwijderingswerken, (afbraak)werken of sloop kan het opportuun zijn om via extra staalnames visuele identificaties te bevestigen of voor grote lijntrajecten of oppervlaktes de identificatie te verfijnen om onnodig hoge verwijderkosten te vermijden.

De databank beoogt één unieke toepassing per bronfiche in te voeren, ook indien meerdere asbestmaterialen aan elkaar werden bevestigd. Indien de deskundige geen afzonderlijke stalen kan nemen van aan elkaar gemonteerde asbesthoudende materialen, dient hij alsnog meerdere bronfiches te voorzien en zo nodig de codering van het ene genomen staal handmatig op te splitsen. De relatie tussen deze bronfiches wordt dan beschreven aan de hand van het notatieveld.

Asbestverdachte materiaal	Minimale staalname
platen type Pical – asbestboard	één staal per representatief deel
zwarte lijmlaag	één representatief staal per deel

mastiek – kitten	één staal per type
bitumen, roofing, teer	één staal per representatief deel
sputlagen – bevloeking	<ul style="list-style-type: none"> - voor doorvoeren, brandstoppen...: één staal; - op dragende structuren, wanden: één staal per vleugel of verdieping waarop het materiaal is aangebracht.
verf – coating – vernis	<p>één staal per representatief deel</p> <p>Vaak zijn ook verschillende lagen over mekaar aangebracht. Er wordt dan een staal genomen van de volledige dikte van de opeenvolgende lagen.</p>
Warmte-isolerende leidingisolatie in gips	<p>Aantal mengstalen, elk bestaande uit 2 stalen, per homogene* lengte:</p> <p><20 m: 1 van de rechte stukken + 1 aan de bochten</p> <p>20-50 m: 2 van de rechte stukken + 1 aan de bochten</p> <p>50-100 m: 3 van de rechte stukken + 1 aan de bochten</p> <p>>100 m: 3 + 1 per extra 50 m van de rechte stukken + 1 aan de bochten</p> <p>(*) Afwijkende delen (herstellingen) worden analoog apart bemonsterd. De locatie van de staalnames vormt een representatieve weerspiegeling van het voorkomen van het warmte-isolerend materiaal aan de leidingen. Andere toepassingen met warmte-isolerende gipsisolatie (bv. expansievat) worden apart bemonsterd.</p>
asbestcement	één staal per representatief deel
kunststof vloertegels	één staal per representatief deel
vloerzeil (vinyl)	één staal per representatief deel.
koord-textiel	één staal per representatief deel
mousse	één staal per representatief deel
tegellijm faience	<p>één mengstaal per toepassing: bv. muurtegels, vloertegels, plint</p> <p>Indien meerdere ruimten met dezelfde toepassing: 1 mengstaal per idem toepassing voor elke 4-6 ruimten.</p>
Pleisterwerk op wanden –	<p>De staalname is een steekproef om de aanwezigheid van asbest vast te stellen. Het vergt mogelijk meer staalnames om de effectief asbesthoudende zones af te bakenen.</p> <p>De volledige laag (top en onderlaag) moet bemonsterd worden:</p>

wooneenheden:

1 mengstaal van het pleisterwerk aan wanden (of gelijkaardig) van de volgende zones: individuele ruimtes, natte ruimte (badkamer, keuken), stookplaats, trappenhal

1 mengstaal van het pleisterwerk aan plafonds (of gelijkaardig) van volgende zones: individuele ruimtes, natte ruimte (badkamer, keuken), stookplaats, trappenhal

(gemeenschappelijke delen) overige residentieel en niet-residentieel

1 mengstaal van het pleisterwerk aan wanden (of gelijkaardig) per verdiep van volgende zones: gang, individuele ruimtes, natte ruimte

1 mengstaal van het pleisterwerk aan plafonds (of gelijkaardig) per verdiep van volgende zones: gang, individuele ruimtes, natte ruimte

1 mengstaal per trappenhal van het pleisterwerk aan wanden, plafonds en onderzijde trap (of gelijkaardig)

1 mengstaal per stooklokaal van het pleisterwerk aan wanden en plafonds (of gelijkaardig)

Crepi wordt apart bemonsterd, waarbij 1 staal wordt genomen per representatief deel.

Extrapoleren van gegevens

Constructies die in eenzelfde bouwphase werden opgetrokken volgens eenzelfde lastenboek (bv. sociale woningen) zijn normaliter in oorsprong bij oplevering identiek op het vlak van toegepaste bouwmaterialen voor wat de basisstructuur betreft. Na de ingebruikname kennen deze constructies echter vaak een verschillende evolutie inzake aangebrachte, ingesloten of verwijderde materialen (inrichting, herstellingen, renovaties). Identieke constructies geven de asbestdeskundige de optie om data van bepaalde asbestverdachte materialen te extrapoleren.

De asbestdeskundige kan in de databank de gegevens van een opgemaakt asbestinventarisatetest als vertrekpunt gebruiken voor de asbestinventarisatie van dergelijke gelijkaardige constructies.

Voorwaarde is dat de gelijkaardige constructies eenzelfde eigenaar kennen die de opdracht via het opdrachtformulier hiervoor heeft gegeven en dat de te extrapoleren
--

materialen visueel ter plaatse worden vastgesteld. De asbestdeskundige moet echter nog steeds elke individuele constructie conform het inspectieprotocol ter plaatse inspecteren. De efficiëntiewinst situeert er zich in dat de asbestdeskundige bij de rondgang kan focussen op afwijkingen en gegevens van gelijkaardige materialen uit reeds opgemaakte inventarissen eenvoudig kan ophalen.

Voor heterogene, in-situ aangebrachte materialen kan binnen éénzelfde gebouw en dus ook voor gelijkaardige constructies het asbesthoudende karakter verschillen. Dit kan ook gelden voor homogene materialen, omdat bv. tijdens de bouwperiode zowel asbesthoudend als niet-asbesthoudend materiaal werd gebruikt voor eenzelfde toepassing (vb. zwarte lijm of mastiek).

Bij extrapolatie van tegellijm (faïence) en pleisterwerk op wanden bij wooneenheden dient minstens 10-25% van de gelijkaardige constructies te worden bemonsterd aan de hand van stalen zoals hierboven beschreven.

Voor overige asbestverdachte materialen kan een staalname zoals beschreven hierboven in één constructie dus volstaan, indien de asbestdeskundige gelijkaardige materialen aantreft in de andere gelijkaardige constructies. Indien in dergelijk geval na analyse het staal niet asbesthoudend blijkt, kunnen een representatief bijkomend aantal stalen in de overige gelijkaardige constructies van het desbetreffende gelijkaardige materiaal nodig zijn, om uitsluitel te geven over de identificatie.

Herstel na staalname

De asbestdeskundige stemt voorafgaand aan de inspectie af met de opdrachtgever (opdrachtformulier) hoe het herstel van het staalnamepunt (in voorkomend geval) na staalname zal gebeuren. De asbestdeskundige moet sowieso het staalnamepunt achterlaten in een toestand dat geen asbestvezels kunnen vrijkomen. Om het risico op asbestvezelvrijgave te minimaliseren, dient op een redelijke wijze de het staalnamepunt duurzaam te worden gefixeerd of ingekapseld. Het afdichten met degelijke tape kan hierbij volstaan.

Er wordt niet van de asbestdeskundige verwacht het staalnamepunt esthetisch te herstellen en hiervoor de nodige (vul)materialen bij te hebben. De asbestdeskundige moet de opdrachtgever hierover vooraf wel informeren. De asbestdeskundige vermeldt, indien gevraagd door de eigenaar, dat indien de eigenaar het staalnamepunt later wenst te herstellen (opvullen, verven), het materiaal dat werd gebruikt om de locatie duurzaam in te kapselen, omzichtig en met bevochtiging moet worden verwijderd.

Laboanalyses

De identificatie van de aanwezigheid van asbest in een materiaal via laboanalyse is enkel geldig indien deze uitgevoerd werden door een op het ogenblik van de analyse door de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) erkend

asbestlaboratorium voor identificatie van asbest in materialen. Een lijst van erkende laboratoria is terug te vinden op de website van de FOD WASO (http://www.werk.belgie.be/asbest_in_materialen.aspx).

Laboanalyse uitgevoerd in een periode zonder erkenning (verlopen of geschorst) zijn niet geldig.

De asbestdeskundige is verantwoordelijk voor:

- een correcte en representatieve monstername en aanlevering van het te analyseren materiaal aan het labo of aan een derde die contractueel instaat voor de aanlevering aan het labo;
- een duidelijke omschrijving van de gewenste analyseopdracht (aandacht voor meerlagige materialen, mengstalen etc.);
- het bepalen van de bindmiddelen van het staal op basis van vaststellingen tijdens het plaatsbezoek en het verslag van de laboanalyses.

Het erkende asbestlabo is verantwoordelijk voor:

- de juiste bepaling van de aan- of afwezigheid van asbest in het aangeleverde monster conform de erkenning;
- de bepaling van de asbestsoort.

De asbestdeskundige mag bestaande laboanalyses overnemen voor de identificatie indien:

- het genomen monster representatief is en overeenkomt met het asbestverdachte materiaal;
- de asbestdeskundige uit het verslag van de laboanalyses kan nagaan welke bindmiddelen het staal bevat;
- er geen tegenspraak is met de eigen fysieke waarnemingen;
- er geen tegenspraak is met recentere laboanalyses;
- ze werden uitgevoerd door een op dat ogenblik door de FOD WASO erkend asbestlaboratorium voor identificatie van asbest in materialen.

Laboanalyses uitgevoerd op monsters genomen door een asbestdeskundige primeren op laboanalyses waarvan de monsters niet door een asbestdeskundige werden genomen.

4.2 RICHTLIJNEN FOTO'S

Voor de opmaak van een asbestinventaris en het bekomen van een asbestinventarisatetest, dient de asbestdeskundige situerings- en detailfoto's te nemen en op te laden in de databank. Indien van toepassing, betreffen deze foto's afbeeldingen van (asbestverdachte) materialen, onderzoeksbependingen, overzichtsfoto's per binnen- en buitenruimte en situationele verduidelijkingen.

De asbestdeskundige moet, op een redelijke wijze en met begrip voor de privacy van anderen, zoveel als mogelijk de volgende elementen vermijden op de fotoafbeelding:

- (afbeeldingen van) personen;
- (huis)dieren;

- verwijzingen naar private of publieke bedrijven en organisaties;
- persoonlijke materialen.

De asbestdeskundige mag de foto's enkel gebruiken in het kader van de asbestinventarisatie.

De asbestdeskundige deelt aan de hand van het opdrachtformulier op voorhand aan de eigenaar mee, dat er, met inbegrip van respect voor de privacy, foto's worden genomen met inachtneming van de hierboven beschreven criteria. De opdrachtgever wordt aanbevolen om persoonlijke elementen te verwijderen of te verbergen voorafgaand aan het plaatsbezoek, zolang dit geen asbestverdachte materialen betreffen en zolang dit niet leidt of niet kan leiden tot onderzoeksbeperkingen.

De opdrachtgever wordt geacht de gebruiker van de te onderzoeken constructie op de hoogte te brengen van deze fotorichtlijnen en akkoord te gaan met de beschreven uitvoeringsmodaliteiten bij het ondertekenen van het opdrachtformulier.

Voor de inspectiefiches dienen de foto's:

- als hulpmiddel voor de lokalisering van het verdachte materiaal (in een zone of ruimte). De deskundige let er bij het nemen van de foto op dat de plaats waar het monster werd genomen, kan worden herkend;
- als bewijs van de omstandigheden voor de identificeerbaarheid van het verdachte materiaal (waarneembaarheid, noodzaak staalname);
- als bewijs ter ondersteuning van de beoordeling: visuele identificatie en risico-evaluatie (toestand materiaal), meestal close-up en overzichtsbeeld;
- als bewijs voor de eenvoudig bereikbaarheid en ter ondersteuning van de verstrekte adviezen (beheer, verwijderingsmethodiek...).

In onderstaande tabel wordt het minimaal aantal foto's opgelijst per type fiche. Deze foto's worden opgenomen in het asbestinventarisatetest. Er mogen per fiche extra foto's worden genomen maar deze foto's zullen enkel digitaal raadpleegbaar zijn in de databank.

Onderdeel	Fotorichtlijnen
bronfiche	<p>Minimaal één situeringsfoto en één close-upfoto waarop tegelijk of afzonderlijk volgende zaken zichtbaar zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - situering (drager) in constructie, constructiedeel...; - omstandigheden (rondom) bron; - eenvoudig bereikbaarheid; - materiaaloppervlakte en/of zijkant-breukvlak (patronen, vezelbundels, textuur...); - representatieve toestand van het materiaal (in goede staat, lokale beschadiging, zwaar beschadigd...) - situering (drager) langsheen constructie onder dakrand;

	- omstandigheden (rondom) bron.
afvalfiche	Idem bronfiche
	Bij gemengd afval: meest representatieve afvaltypes
fiche roerende goederen	Idem bronfiche, uitgezonderd eenvoudig bereikbaarheid
uitsluitingsfiche, beperkingsfiche	Minimaal 1 situeringsfoto
adviesfiche	Indien waarneembaar minimaal één situeringsfoto waarop tegelijk of afzonderlijk volgende zaken zichtbaar zijn: <ul style="list-style-type: none"> - situering (drager) in constructie, constructiedeel...

4.3 BASISUITRUSTING

De asbestdeskundige voorziet de nodige basisuitrusting om aan zijn inspanningsverplichtingen te kunnen voldoen. Het ontbreken of niet functioneren ervan is geen geldige onderzoeksbeperking.

4.4 RISICO-EVALUATIE OMTRENT ASBESTVEILIGHEID

De asbestveiligheid wordt bepaald aan de hand van de volgende criteria:

- materiaalarisico;
- er zijn buitenschiltoepassingen bestaande uit asbestcement aanwezig;
- er zijn eenvoudig bereikbare niet-hechtgebonden asbesthoudende toepassingen met laag risico aanwezig;
- er zijn asbesthoudende afvalstoffen aanwezig.

4.4.1 **Materiaalarisico**

Voor elke aangetroffen asbestverdacht of asbesthoudend materiaal bepaalt de asbestdeskundige het materiaalarisico aan de hand van het standaardmodel in de databank, dat een materiaalscore berekent. Enkel voor afvalstoffen wordt er geen materiaalscore berekend. Een materiaal kan onder de volgende categorieën vallen.

1. zeer laag materiaalarisico en/of zeer lage kans op vezelvrijgave;
2. laag materiaalarisico en/of lage kans op vezelvrijgave;
3. verhoogd materiaalarisico en/of verhoogde kans op vezelvrijgave;
4. hoog materiaalarisico en/of hoge kans op vezelvrijgave.

Categorieën 1 en 2 worden volgens het decreet beschouwd als materialen met een laag risico. Categorieën 3 en 4 worden beschouwd als materialen met een niet-laag risico.

Alle constructies die materialen bevatten met een niet-laag risico zijn niet-asbestveilig. Voor afvalstoffen wordt het materiaalsrisico niet bepaald.

Het standaardmodel bestaat uit vijf parameters:

1. gebondenheid;
2. asbestsoort;
3. afschermingsgraad;
4. toestand;
5. asbestconcentratie.

Gebondenheid:

De asbestdeskundige bepaalt de gebondenheid op basis van het bindmiddel waaruit de aangetroffen asbesttoepassing hoofdzakelijk bestaat. Elke asbesttoepassing bestaat in meer of mindere mate uit een bindmiddel waarin weinig tot heel veel asbestvezels in vermengd werden. Dit bepaalt in welke mate de asbestvezels (in het materiaal in oorsprong) gebonden zitten. Ook mengsels van bindmiddelen kunnen voorkomen.

Bindmiddelen bestaande uit lijm, kunststof, cement of bitumen zijn sterke bindmiddelen die een asbesthoudend materiaal (in oorsprong) hechtgebonden maken. In dat geval is het gehalte aan asbestvezels beperkt. Is vooral een ander bindmiddel dan de voormelde vier gebruikt of is het asbestgehalte groot, dan is de gebondenheid veel minder. In dat laatste geval kan er toch één van deze vier bindmiddelen aanwezig zijn, maar moet de asbesttoepassing toch onder categorie 2 of misschien zelfs 3 geplaatst worden.

Categorie I: hechtgebonden in oorsprong	Materialen waarbij de vezels stevig gebonden zijn in een bindmiddel dat (nagenoeg) uitsluitend bestaat uit cement, kunststof, bitumen, lijm of een gelijkwaardige mengeling hiervan. Een (zeer) beperkte bijmenging is mogelijk (bv. cellulosevezels bij cement in Menuiserie- platen).
Categorie 2: niet-hechtgebonden met matrix	Gips-kalk, calciumsilicaat, karton-papier, vilt, kurk, mousse, andere niet behorende tot cat. I of III
Categorie 3: niet-hechtgebonden met weinig of geen matrix	Spuitasbest-bevloeking, textiel, koord, zuivere asbest...

Asbestsoort

Alle asbestvezels kunnen bij het inademen asbestgerelateerde ziekten veroorzaken, maar amfibolen en in het bijzonder crocidoliet zijn extra gevaarlijk. Indien een laboanalyse beschikbaar is van het materiaal, staat de asbestsoort vermeld. Is dit niet het geval dan moet de voor het betrokken materiaal worst-case keuze gemaakt worden.

alleen chrysotiel aanwezig	indien geen laboanalyse: keuze enkel mogelijk voor materialen van het type massal, kunststof vloertegels, zwarte tegellijm, textiel of koord en papier of karton
amfibool aanwezig, uitgezonderd crocidoliet	<ul style="list-style-type: none"> • al dan niet samen met chrysotiel aanwezig; • indien geen laboanalyse: keuze enkel mogelijk voor asbestboard (materialen van het type asbestboard - Pical), kitten - mastiek, verf-coating en pleisterwerk op wanden.
crocidoliet aanwezig	<ul style="list-style-type: none"> • al dan niet samen met andere asbestsoorten aanwezig; • indien geen laboanalyse: <ul style="list-style-type: none"> ○ alle materialen uitgezonderd deze vermeld bij de twee andere keuzemogelijkheden; ○ alle asbestcement uitgezonderd materialen van het type masal; ○ alle gips of kalkmaterialen uitgezonderd pleisterwerk op wanden.

Afschermingsgraad van het gehele materiaal

De mate waarin een materiaal kan beschadigd worden en/of in contact staat met lucht en in het bijzonder sterkere luchtstromen heeft impact op het risico ervan. Het is immers het inademen van asbestvezels dat de gezondheidsrisico's veroorzaakt. Het vrijkomen van asbestvezels in de binnenlucht is gevaarlijker dan in de buitenlucht. In de buitenlucht gaan asbestvezels sneller verwaaien en verdunnen tot minder risicovolle concentraties.

De afschermingsgraad betreft de wijze waarop de origineel gefabriceerde asbesttoepassing achteraf, na het productieproces, werd bedekt, ongeacht of de toepassing als initiële geproduceerde versie al een asbestvrije afdeklaag bevatte.

Stootvaste afscherming of omkasting	Toepassing is stootvast omsloten en afgeschermd van contact met lucht.
Niet-stootvaste afscherming	Toepassing is omsloten en afgeschermd van contact met lucht door niet-stootvaste maar intacte laag (geen schilfering) verf, coating, behang of folie.
Enkel randen niet afgeschermd, maar geen contact met binnenluchtstromen	Enkel een uiteinde of rand van de toepassing is niet omsloten en niet afgeschermd van contact met lucht. Voorbeelden: dichtingen in leidingflenzen of installaties, vrije rand van afgedekte plaat, vrij uiteinde van een ingekapselde buis, koord diep in een buisdoorvoer, beperkte rand zichtbaar van koord of textiel geklemd tussen metalen elementen (niet uitpuilend).

Geheel of deels vrij aan de buitenlucht	De zijden/oppervlaktes van de toepassing staan vrij in contact met de buitenlucht. Er zijn geen delen in contact met binnenlucht.
Geheel of deels (ook) vrij aan de binnenlucht	De zijden/oppervlaktes van de toepassing staan geheel of deels vrij in contact met de binnenlucht door het ontbreken van afscherming of indien de afscherming niet intact is.
Geheel of deels (ook) vrij aan binnenluchtstromen	De zijden/oppervlaktes van de toepassing staan geheel of deels vrij in contact met binnenlucht-stromen door het ontbreken van afscherming of indien de afscherming beschadigd is. Voorbeelden: onderdelen van ventilatiekanalen, convectiestromingen (verwarming) en schachten.

Toestand van het materiaal

Indien de asbesthoudende toepassing meerdere (asbesthoudende en niet-asbesthoudende) lagen bevat, moet de deskundige de toestand van de meest beschadigde matrix in ogenschouw nemen.

Toestand van het materiaal	
Onbeschadigd, niet verweerd. Keuze niet mogelijk voor: <ul style="list-style-type: none"> • materiaal type Pical – asbestboard; • materiaal categorie III binding-matrix; • asbestcement buitenschiltoepassingen die niet van nabij geïnspecteerd konden worden. 	Geen beschadiging of verwerking waar te nemen. Geen vrije vezelbundels zichtbaar (ook niet rondom bevestigingspunten zoals schroefgaten). Het materiaal is nagenoeg in originele staat.
Licht beschadigd, licht verweerd. Intact materiaal type Pical – asbestboard of categorie III binding-matrix.	Het materiaaloppervlak is niet meer intact of in originele staat, maar de beschadiging is beperkt tot enkele lokale putjes, gaatjes, breuklijnen of barsten. De verwerking van het oppervlak is licht, maar geen waarneming van stofvorming of het loskomen van stukjes of vasthechting van (korst)mos of vegetatie. Lokale, beperkte waarneming van vrije vezelbundels.
Matig beschadigd, matig verweerd.	Waarneming van stofvorming of het lokaal loskomen van stukjes of het vasthechten van (korst)mos of vegetatie. Vrije vezelbundels zijn op het oppervlak waar te nemen. Het materiaal behoudt wel nog voldoende zijn bindingssterkte.

Zwaar beschadigd, zwaar verweerd	Het materiaal is broos en stoffig. Het verloor zijn sterkte en het valt uiteen, verbrijzelt of rafelt. Fragmenten en stof komen los op omliggende materialen.
----------------------------------	---

Asbestconcentratie

De asbestdeskundige bepaalt in de databank of het asbesthoudend materiaal een lage of hoge asbestconcentratie bevat.

Asbestconcentratie	
Lage asbestconcentratie	Op basis van de expertise van de asbestdeskundige bevat het asbestverdachte materiaal <50% asbestvezels.
Hoge asbestconcentratie	Op basis van de expertise van de asbestdeskundige bevat het asbestverdachte materiaal ≥50% asbestvezels

Materiaalscore

Elk van de hierboven beschreven vijf parameters heeft een cijfercode. De som van de scores voor gebondenheid (A) en asbestsoort (B) wordt vermenigvuldigd met de scores van de afschermingsgraad (C) en de toestand (D). Dit resultaat wordt vermenigvuldigd met de asbestconcentratie (E) om de materiaalscore van de toepassing te verkrijgen.

Materiaalscore = ((A+B)xCxD)xE.

A. Gebondenheid

Materiaalscore

Categorie 1: hechtgebonden in oorsprong	1
Categorie 2: niet-hechtgebonden met matrix	2
Categorie 3: niet-hechtgebonden met weinig of geen matrix	3

B. Asbestsoort

alleen chrysotiel	1
amfibool aanwezig, uitgezonderd crocidoliet	2
crocidoliet aanwezig	3

C. Afschermingsgraad

Stootvaste afscherming of omkasting	0,5
Niet stootvaste afscherming	1,2
Enkel randen niet afgeschermd maar geen contact met binnenluchtstromen	1,2
Geheel of deels vrij aan de buitenlucht	2,5
Geheel of deels (ook) vrij aan de binnenlucht	4
Geheel of deels (ook) vrij aan binnenluchtstromen	6

D. <u>Toestand</u>	
Onbeschadigd, niet verweerd	1
Licht beschadigd, licht verweerd	2
Matig beschadigd, matig verweerd	5
Zwaar beschadigd, zwaar verweerd	10
E. <u>Asbestconcentratie</u>	
Laag	1
Hoog	1,6

De verkregen materiaalscore bepaalt het materiaalrisico:

Materiaalrisico	Materiaalscore
Zeer laag materiaalrisico en/of zeer lage kans op vezelvrijgave	< 9
Laag materiaalrisico en/of verlaagde kans op vezelvrijgave	9 tot 24
Verhoogd materiaalrisico en/of verhoogde kans op vezelvrijgave	25 tot 60
Hoge materiaalrisico en/of hoge kans op vezelvrijgave	> 60

4.4.2 Buitenschiltoepassingen bestaande uit asbestcement

Alle dak- en gevelbekledingen, dakgoten, rookgaskanalen en hemelwaterafvoerkanalen bestaande uit asbestcement worden als niet-asbestveilig beschouwd indien ze zich aan de buitenzijde bevinden.

Het gaat limitatief om de volgende toepassingen:

- dak- en gevelbekleding:
 - lei, shingle
 - plaat
 - golfplaat
 - nok, windveer, boeiboord;
- dakgoot;
- rookgaskanaal;
- schouwhoed, ventilatiekap (anti-windval);
- hemelwaterafvoerkanaal.

Toepassingen situeren zich aan de binnen of buitenzijde indien:

- binnen: een ruimte met een dak en minimaal 75% omsloten, ongeacht incidentele of tijdelijke openingen;
- buiten: alle andere ruimtes dan die begrepen onder de definitie van binnenruimte, met een gezamenlijke oppervlakte > 1 m²;

- sommige bronnen grenzen in hun geheel zowel aan de binnen- als buitenlucht: de databank ondervangt deze situatie met deze derde optie.

4.4.3 Niet-hechtgebonden toepassingen met een laag risico

Niet-hechtgebonden toepassing met laag risico, met uitzondering van pleisterwerk op wanden (wand, plafond...) die eenvoudig bereikbaar zijn, worden beschouwd als niet-asbestveilig.

4.4.4 Asbesthoudende afvalstoffen

De eigenaar wordt geacht zich van de afvalstoffen te ontdoen. De databank voorziet geen optie om een materiaalscore te bepalen. De asbesthoudende afvalstof wordt automatisch beschouwd als niet-asbestveilig aangezien het niet mogelijk is om te bepalen of het om een laag of niet-laag risico afvalstof gaat.

4.5 RISICOBEBEERSMAATREGELEN

Alle constructies met eenvoudige bereikbare asbesthoudende materialen die niet-asbestveilig zijn, kunnen enkel asbestveilig verklaard worden na verwijdering van het asbesthoudend materiaal. Een uitzondering hierop is eenvoudig bereikbaar pleisterwerk op wanden met een niet-laag materiaalrisico. Hiervoor is het nemen van risicobehersmaatregelen voldoende om asbestveilig te zijn.

Er mogen steeds risicobehersmaatregelen genomen worden in afwachting van verwijdering. Het nemen van een risicobehersmaatregel heeft echter geen invloed op de uitspraak over asbestveiligheid indien het asbesthoudend materiaal moet verwijderd worden om te kunnen spreken van een asbestveilige constructie.

5 GEBRUIK DATABANK

5.1 INVOER INSPECTIEGEGEVENS IN DE DATABANK

De asbestdeskundige voert de gegevens van de asbestinventarisatie in de databank in. De databank structureert de gegevens aan de hand van volgende inspectiefiches:

- bronfiche;
- afvalfiche ;
- beperkingsfiche;
- adviesfiche;
- uitsluitingsfiche;

- roerendgoedfiche.

De gegevens waarvoor een plan vereist is volgens de bepalingen van de databank, moeten op een ondubbelzinnige en leesbare manier worden gelokaliseerd op het desbetreffende plan.

Asbesthoudend pleisterwerk op wanden kan enkel in eenzelfde bronfiche worden beschreven indien het materiaal voorkomt in eenzelfde constructie en indien het materiaalisico gelijkwaardig is.

Bij het invoeren van de gegevens in de databank houdt de asbestdeskundige rekening met de volgende elementen bij het deel betreffende de 'lokalisatie van de opdracht':

- bepalen inspectiegebied: alle opdrachtgerelateerde constructies worden aangeduid op de kaart van het inspectiegebied. Ontbrekende constructies worden hierop handmatig bijgetekend;
- afvalstoffen en roerende goederen die zich bevinden in of nabij een constructie worden aangeduid op een constructieplan;
- afvalstoffen en roerende goederen die fysiek gescheiden zijn van een constructie worden aangeduid op een plattegrondplan.

Via de databank moet de asbestdeskundige adviezen formuleren m.b.t. het veilig beheer van asbesthoudend materiaal. De asbestdeskundige moet een uitspraak doen over:

- tijdelijke risicobeheersmaatregelen;
- verwijderingstechnieken;
- bijkomende onderzoeken (bv. luchtmetingen).

Bij het formuleren van de adviezen neemt de asbestdeskundige de fungerende federale en Vlaamse wetgeving in acht voornamelijk m.b.t. milieu, asbest en welzijn.

Bestaande asbestinventarissen, niet opgesteld in het kader van het inspectieprotocol, kunnen een vertrekbasis vormen indien de asbestdeskundige ook zelf nog een plaatsbezoek uitvoert en controleert:

- ✓ of de scope en finaliteit van de bestaande inventaris voldoende zijn voor een asbestinventarisatetest conform het inspectieprotocol;
- ✓ of de gegevens juist, actueel en volledig zijn en overeenkomen met de eigen waarnemingen tijdens het plaatsbezoek.

Alle asbestinventarisgegevens (uitgezonderd de resultaten van de laboanalyses) die de asbestdeskundige overneemt en ingeeft in de databank om een asbestinventarisatetest te bekomen, vallen onder de verantwoordelijkheid van de asbestdeskundige met betrekking tot de juistheid en volledigheid.

Indien de verificatie van de aan- of afwezigheid van een materiaal ter plaatse niet mogelijk is, moet de asbestdeskundige de toepassing beschreven in de bestaande asbestinventaris in de databank opnemen in een adviesfiche.

5.2 AFLEVERING, RAADPLEGING EN ONTSLUITING VAN EEN ASBESTINVENTARISATTEST VIA DE DATABANK

De OVAM beheert en ontsluit de databank. Op basis van de door de asbestdeskundige(n) ingegeven inspectiegegevens genereert de databank bij een conforme en volledige ingave een asbestinventarisatetest. De OVAM levert vormelijk het asbestinventarisatetest af als digitaal bestand maar is niet verantwoordelijk voor de juistheid van de in de databank ingevoerde asbestinventarisgegevens.

Inkorten geldigheidsduur

De asbestdeskundige kort de geldigheidsduur van het asbestinventarisatetest in tot 5 jaar van zodra er sprake is van minstens één asbesthoudend materiaal met hoog of verhoogd materiaalsrisico.

Gewijzigde toestand

Een asbestveilige toestand is een tijdelijke toestand. Door wijzigingen kunnen voorheen ingesloten materialen bloot komen te liggen of kunnen asbesthoudende materialen van een laag naar een hoog risico evolueren. Ook wetgeving, normen en risicomodellen wijzigen. De kennis over asbesthoudende materialen evolueert ook. Los van de geldigheidsduur die vermeld staat op het asbestinventarisatetest moet de eigenaar het asbestinventarisatetest eerder laten actualiseren indien sprake is van een gewijzigde toestand, zoals beschreven in artikel 5.4.15, lid 2 van het Vlarema.

De eigenaar geeft voor een actualisatie een nieuwe opdracht aan een asbestdeskundige.

Modaliteiten van raadpleging, ontsluiting en aflevering asbestinventarisatetest

Alle eigenaars krijgen hun asbestinventarisatetest in PDF-formaat van de asbestdeskundige. Voor zover de Gebouwenpas dit toelaat, kan de eigenaar, via de Gebouwenpas, zijn asbestinventarisatetest raadplegen.

Volgende partijen krijgen rechtstreekse toegang tot de databank voor de raadpleging, ontsluiting en/of aflevering van een asbestinventarisatetest:

- persoonsgecertificeerde asbestdeskundige inventarisatie voor de door haar opgestelde asbestinventarissen en bijhorende asbestinventarisatetesten en alle asbestinventarisatetesten waarvoor zij aangesteld is om een actualisatie op te maken;
- een medewerker van een procesgecertificeerd bedrijf voor de door haar opgestelde asbestinventarissen en bijhorende asbestinventarisatetesten;

- een medewerker of auditeur van de certificatie-instelling voor de asbestinventarissen van de bij haar aangesloten certificaathouders en de daartoe behorende persoonsgecertificeerde asbestdeskundige inventarisatie en de bijhorende asbestinventarisatetesten;
- notarissen voor de asbestinventarisatetesten die voorwerp maken van de overdracht waarvan zij de akte verlijden;
- een medewerker van de OVAM.

Indien een asbestdeskundige een asbestinventarisatetest van een eigenaar wil raadplegen, dient de eigenaar deze opdracht te geven via een opdrachtformulier, met de elementen vervat in bijlage 2.

6 BIJLAGEN

Bijlage 1: Opdrachtformulier opmaak asbestinventaris

Opdrachtformulier opmaken asbestinventaris

1. Doel en overeenkomst opdrachtformulier

Voorliggend opdrachtformulier vormt een bijlage van het Inspectieprotocol asbestinventarisatie. Dit document is verplicht in te vullen voor de opmaak van een asbestinventaris door de eigenaar en asbestdeskundige.

Voorliggend opdrachtformulier duidt de rol van de opdrachtgever (eigenaar) en de opdrachthouder (asbestdeskundige) bij het opmaken van een asbestinventaris aan de hand van vier delen:

- Context van het opdrachtformulier en het asbestinventarisatetest: hoofdstuk 2
- Verplichte uitwisseling van basisgegevens: hoofdstuk 3
 - o verplichtingen voor eigenaar en asbestdeskundige
- Optionele handelingen in geval van aanvullend onderzoek/actualisatie: hoofdstuk 4 en 5
 - o verplichting voor eigenaar
- Verplichte handelingen in kader van het plaatsbezoek: hoofdstuk 6 en 7
 - o verplichtingen voor eigenaar en asbestdeskundige

De eigenaar vult voorliggend opdrachtformulier in en bespreekt de juistheid en volledigheid ervan met de asbestdeskundige, alvorens te ondertekenen.

Verplichtingen die berusten bij de eigenaar en de asbestdeskundige worden in voorliggend document aangeduid met vetgedrukte woorden.

De eigenaar brengt de gebruiker van de te onderzoeken constructie op de hoogte van de voor hem relevante aspecten van voorliggende opdracht, zoals het toegankelijk maken van de constructie en het nemen van foto's en stalen.

Met het opdrachtformulier omschrijft de opdrachtgever op volledige wijze de opdracht tot de opmaak van een asbestinventaris voor het bekomen van een asbestinventarisatetest. Via het ondertekende formulier geeft de eigenaar aan de procesgecertificeerde asbestdeskundige het mandaat om voor de betrokken constructies een asbestinventaris op te stellen om een asbestinventarisatetest te bekomen.

2. Begrippen en context van het opdrachtformulier

Hieronder worden de begrippen toegelicht die in het document gebruikt worden. Wanneer deze begrippen in het document gebruikt worden, moeten ze als dusdanig gelezen worden.

1° asbestdeskundige: procesgecertificeerd asbestdeskundige inventarisatie, hier de opdrachthouder

2° eigenaar : volle en blote eigenaar(s);

3° opdrachtgever: persoon die het opdrachtformulier ondertekent, kan de eigenaar zijn of een aangeduide gevolmachtigde;

4° niet-destructief onderzoek: Het opsporen van asbestverdachte materialen zonder asbestverdachte en andere materialen te demonteren, beschadigen of loswrikken waardoor schade kan ontstaan. Schade die inherent is aan staalnames, valt onder de noemer van niet-destructief onderzoek, zolang deze schade geen risico's met zich kan meebrengen bij het verdere normale gebruik van het gebouw en zolang het staalnamepunt veilig kan worden achtergelaten.

De OVAM levert een asbestinventarisatetest af, op basis van een asbestinventaris opgesteld conform de richtlijnen van het inspectieprotocol asbestinventarisatie.

De finaliteit van een asbestinventarisatetest is een uitspraak te doen over de asbestveiligheid van de constructie met risicobouwjaar bij een normaal gebruik. Een niet-destructieve asbestinventaris volstaat om een asbestinventarisatetest te bekomen.

Met klachten of vragen over de kwaliteit van de asbestinventarisatie en het asbestinventarisatetest kan de eigenaar in eerste instantie terecht bij de procesgecertificeerde asbestdeskundige. Indien dit niet leidt tot een oplossing kan een klacht worden ingediend bij de certificatie-instelling die instaat voor de kwaliteitsborging van de deskundige. De klacht moet ingediend worden via de digitale servicedesk van de OVAM. De certificatie-instelling behandelt de klacht.

De certificatie-instelling asbest bewaakt het kwaliteitsvolle gebruik van de certificaten. Hiervoor voert ze onder andere steekproefsgewijs audits uit voor uitgevoerde asbestinventarissen. Met de ondertekening van voorliggend formulier verklaart de opdrachtgever zich akkoord dat een auditeur van de certificatie-instelling een bijkomend plaatsbezoek ter controle kan uitvoeren.

3. Basisgegevens van de opdracht

3.1 Contactgegevens eigenaar en opdrachthouder

- Opdrachtgever

EIGENAAR	GEVOLMACHTIGDE (indien van toepassing)
Naam:	Naam:
Adres:	Adres:
E-mailadres:	E-mailadres:
Telefoon:	Telefoon:
<i>Indien gemeenschappelijke delen:</i> Naam gemeenschappelijke organisatie:	
KBO-nummer gemeenschappelijke organisatie:	

- Indien eigenaar andere persoon is dan contactpersoon tijdens plaatsbezoek:

- Naam contactpersoon tijdens plaatsbezoek:.....
- Telefoon contactpersoon tijdens plaatsbezoek:.....
- E-mailadres contactpersoon tijdens plaatsbezoek:
- Opdrachthouder (asbestdeskundige):
 - Naam procesgecertificeerd bedrijf:
 - Adres procesgecertificeerd bedrijf:
 - BTW- of VAT-nr:.....

3.2 Bepaling van het inspectiegebied

Indien de opdracht een aanvullend destructief onderzoek betreft (niet nodig voor het bekomen van een asbestinventarisatetest) van een deel van het inspectiegebied, waarbij de overige delen niet-destructief moeten worden onderzocht, gelieve naast hoofdstuk 3.2 ook hoofdstuk 4 in te vullen.

Aard opdracht:

- Volledig niet-destructief: ja/nee
- Volledig destructief: ja/nee
- Niet-destructief en deels destructief: ja/nee

Gelieve de inspectielocatie te beschrijven:

- Straat:
- Huisnummer:
- Busnummer(s):
- Extra adresdetails:.....
- Postcode:
- Gemeente:
- Perce(e)len:
- Liggingadres:

Indien relevant, gelieve de lokalisering specifieker te omschrijven:

- Gebouwdeel, vleugel, blok:
- Verdiepingen:
- Lokalen, ruimtes:
- Andere kenmerken:

Betreft de opdracht de opmaak van een asbestinventaris voor gemeenschappelijke delen? Indien ja, gelieve de te onderzoeken gemeenschappelijke delen aan te geven:

- Traphal:
 - Volledig: ja/nee
 - Volledig, exclusief binnenschrijnwerk wooneenheden: ja/nee
 - Technische ruimtes: ja/nee
 - Andere: ja/nee
- Inkomhal: ja/nee
- Zolder: ja/nee
- Stooklokaal: ja/nee
- Liftschacht, liftkooi en liftmachinekamer: ja/nee
- Andere technische ruimte: ja/nee; indien ja, specificeer:.....
- Parking/fietsenberging: ja/nee

- Tuin/oprit: ja/nee
- Conciërgewoning: ja/nee
- Afvallokaal: ja/nee
- Berging: ja/nee
- Lokaal onderhoudspersoneel: ja/nee
- Gevels:
 - Volledig: ja/nee
 - Gevelbedekking: ja/nee
 - Buitenmuren, voegen: ja/nee
 - Buitenschrijnwerk: ja/nee
 - Terrassen: ja/nee
 - Kokers en leidingen: ja/nee
 - Andere: ja/nee
- Daken:
 - Volledig: ja/nee
 - Technische installaties: ja/nee
 - Kokers en leidingen: ja/nee
 - Dakbedekking: ja/nee
 - Onderdak: ja/nee
 - Dakgoten: ja/nee
 - Andere: ja/nee
- Andere: ja/nee; indien ja, specificeer:.....

3.3 Eigendomsinformatie en bewijsdocumenten

De eigenaar is verplicht alle relevante eigendomsinformatie over te dragen aan de asbestdeskundige, opdat het inspectiegebied kan worden bepaald. Het blijft de verantwoordelijkheid van de asbestdeskundige om te oordelen over de bruikbaarheid van de aangeleverde gegevens en hoe ze finaal geïnterpreteerd en gebruikt kunnen worden binnen de asbestinventaris.

Gelieve als eigenaar volgende documenten, indien relevant en indien voorhanden , als bijlage bij het opdrachtformulier te bezorgen en ondubbelzinnig afzonderlijk te benoemen:

- Blanco grondplan per gebouw per verdieping: ja/nee
- Grond- of verdiepingsplan en/of satellietfoto met aanduiding van te onderzoeken gebouwen: ja/nee
- Situatiefoto's per type lokaal: ja/nee
- Bestaande asbestonderzoeken: ja/nee
- Documenten in het kader van historische asbestverwijderingswerken: ja/nee
- Documenten in het kader van historische bouw-, afbraak-, en/of renovatiewerken: ja/nee
- Documenten aangaande beschermd erfgoed: ja/nee
 - In specifieke gevallen kunnen asbesthoudende materialen een intrinsiek of bepalend onderdeel uitmaken van de erfgoedkenmerken van constructies die een beschermd onroerend erfgoed zijn. Indien het wegnemen van deze asbesthoudende materialen een negatieve impact betekent op de erfgoedkenmerken van de constructie zijn ze niet eenvoudig bereikbaar. De eigenaar moet de informatie hierover aanleveren aan de asbestdeskundige.
- Documenten aangaande industriële installaties: ja/nee
 - Indien het wegnemen van de asbesthoudende materialen een afwijkende impact heeft ten opzichte van wat inherent is aan - of vergelijkbaar met - de impact van

normale beheers- en onderhoudscycli bij industriële installaties, worden deze asbesthoudende materialen als niet eenvoudig bereikbaar beschouwd. De eigenaar moet de informatie hierover aanleveren aan de asbestdeskundige.

- Informatie aangaande ingesloten of bedekte asbest: ja/nee
 - Indien 'nee' wordt aangeduid en door de ondertekening van dit document, verklaart de eigenaar hiermee op eer niet op de hoogte te zijn van ingesloten of bedekte asbesthoudende materialen.
- Andere: ja/nee; indien ja, specificeer:.....

4. Vrijwillig, aanvullend onderzoek

Om een asbestinventarisatetest te bekomen, volstaat een niet-destructief onderzoek met het oog op een normaal gebruik van een gebouw. Indien de eigenaar vrijwillig de opdracht geeft geheel of deels aanvullend onderzoek te verrichten, zal de scope van de inspecteerbare materialen verruimen en mogelijk destructief onderzoek worden aangevraagd.

In de context van de federale arbeidswetgeving, wenst de eigenaar de opdracht te verruimen met:

- roerende goederen: ja/nee
- constructies met recentere bouwjaren (> 2000): ja/nee
- ingesloten materialen indien deze in normale werkomstandigheden blootstellingsrisico kunnen veroorzaken: ja/nee
- activiteiten die blootstellingsrisico's kunnen veroorzaken: ja/nee

In de context van geplande werken of om andere redenen wenst de eigenaar de opdracht te verruimen met destructief onderzoek ter hoogte van:

- Gebouw:
- Gebouwdeel:
- Verdieping:
- Lokaal en functie lokaal:
- Toepassing die destructief mag worden onderzocht:
 - Volledige ruimte:
 - Plafond:
 - Wanden:
 - Vloer:
 - Technische installatie:
 - Schrijnwerk:
 - Dak:
 - Andere:
 -

5. Actualisatie van een bestaand asbestinventarisatetest

Indien de opdracht een actualisatie betreft van een bestaand asbestinventarisatetest, gelieve als eigenaar de volgende opties die van toepassing zijn aan te duiden:

- Nummer bestaand(e) asbestinventarisatetest(en):
- Splitsing van bestaand asbestinventarisatetest: ja/nee
 - De lokalisatiegegevens over het nieuw te bekomen attest worden ingevuld in hoofdstuk 3.2.
- Samenvoegen van bestaande asbestinventarisatetesten: ja/nee

- De lokalisatiegegevens over het nieuw te bekomen attest worden ingevuld in hoofdstuk 3.2.
- Actualisatie bestaand asbestinventarisatetest omdat er nieuwe asbesthoudende materialen zijn aangetroffen: ja/nee
- Actualisatie bestaand asbestinventarisatetest omdat, na uitvoering van werken, het gehele inspectiegebied kan beschouwd worden als asbestveilig: ja/nee
- Actualisatie bestaand asbestinventarisatetest omdat door een calamiteit of incident de toestand van de asbesthoudende materialen zichtbaar is veranderd: ja/nee
- Actualisatie bestaand asbestinventarisatetest omdat bepaalde middellangetermijn- of permanente beperkingen werden opgeheven: ja/nee

6. Verplichte handelingen en onderzoeksbeperkingen

De eigenaar is verplicht de te onderzoeken constructie vrij en toegankelijk te maken, zodat de asbestdeskundige de inventarisatie van de verschillende ruimtes met zo weinig als mogelijk onderzoeksbeperkingen kan uitvoeren. Mogelijke onderzoeksbeperkingen zijn opgesomd in het inspectieprotocol. Bij het vaststellen van een tijdelijke kortetermijnonderzoeksbeperking is het de plicht van de eigenaar om dit te verhelpen voorafgaand aan het plaatsbezoek of het aanvullend plaatsbezoek. Indien de tijdelijke kortetermijnonderzoeksbeperking niet verholpen wordt, kan er geen asbestinventarisatetest bekomen worden. De verplichte handelingen die de asbestdeskundige moet stellen bij niet-destructief onderzoek zijn opgenomen in het inspectieprotocol. Indien een handeling risico geeft op het veroorzaken van schade die niet inherent is aan de handeling, stemt de asbestdeskundige dit af met de eigenaar: ofwel vormt dit een onderzoeksbeperking ofwel geeft de eigenaar toestemming en wordt dit in het opdrachtformulier aangevuld in hoofdstuk 4.

Voor de opmaak van een asbestinventaris en het bekomen van een asbestinventarisatetest, dient de asbestdeskundige situeringsfoto's en detailfoto's te nemen en op te laden in de databank van OVAM. Indien van toepassing, betreffen deze foto's afbeeldingen van (asbestverdachte) materialen, onderzoeksbeperkingen, overzichtsfoto's per binnen- en buitenruimte en situationele verduidelijkingen.

De asbestdeskundige moet, op een redelijke wijze en met begrip voor de privacy van anderen, zoveel als mogelijk de volgende elementen vermijden op de fotoafbeelding:

- (afbeeldingen van) personen;
- (huis)dieren;
- verwijzingen naar private of publieke bedrijven en organisaties;
- persoonlijke materialen.

De foto's dienen uitsluitend te worden gebruikt in het kader van de asbestinventarisatie.

De eigenaar wordt aanbevolen om persoonlijke elementen te verwijderen of verbergen vooraf aan het plaatsbezoek, zolang dit geen asbestverdachte materialen betreffen en zolang dit niet leidt of niet kan leiden tot onderzoeksbeperkingen. Door het ondertekenen van dit opdrachtformulier, gaat de eigenaar akkoord met de hierboven beschreven uitvoeringsmodaliteiten.

7. Staalnames

De asbestdeskundige is verplicht tot staalname in de gevallen beschreven in het inspectieprotocol. De staalname gebeurt op een veilige manier waarbij er geen risico's

worden veroorzaakt voor het verdere normale gebruik van de constructie. De asbestdeskundige zal het staalnamepunt duurzaam fixeren of inkapselen. Het afdichten met degelijke tape kan hierbij volstaan.

De asbestdeskundige is niet verplicht het staalnamepunt esthetisch te herstellen en hiervoor de nodige (vul)materialen bij te hebben. Indien de eigenaar het staalnamepunt later wenst te herstellen (opvullen, verven), dient het materiaal dat werd gebruikt om de locatie duurzaam in te kapselen, omzichtig en met bevochtiging te worden verwijderd. De asbestdeskundige bezorgt hierover de nodige informatie aan de eigenaar, indien hij daarnaar vraagt. Indien de eigenaar een staalname wenst van een materiaal waarbij schade kan worden veroorzaakt die niet inherent is aan de staalname, dan wordt dit beschreven onder hoofdstuk 4.

Opgemaakt in 2 exemplaren te....., op.....

Naam en handtekening opdrachtgever

Naam en
handtekening opdrachthouder

Bijlage 2: Opdrachtformulier raadplegen asbestinventaris

Opdrachtformulier inzage asbestinventaris

1. Doel en overeenkomst opdrachtformulier

Met voorliggend opdrachtformulier geeft de opdrachtgever (eigenaar) de toestemming aan de opdrachthouder (procesgecertificeerd asbestdeskundige) een reeds uitgevoerde asbestinventaris te consulteren in de databank asbestinventaris.

2. Basisgegevens van de opdracht

2.1 Nummer asbestinventarisattest

.....

2.2 Contactgegevens aanvrager en eigenaar

- Aanvrager (asbestdeskundige):
 - Naam procesgecertificeerd bedrijf:
 - Adres procesgecertificeerd bedrijf:
 - Aansluitingsnummer procesgecertificeerd bedrijf bij certificatie-instelling:
- Eigenaar:

EIGENAAR	GEVOLMACHTIGDE (indien van toepassing)
Naam:	Naam:
Adres:	Adres:
E-mailadres:	E-mailadres:
Telefoon:	Telefoon:
<i>Indien gemeenschappelijke delen:</i> Naam gemeenschappelijke organisatie: KBO-nummer gemeenschappelijke organisatie:	

2.3 Reden tot raadpleging

.....

Opgemaakt in 2 exemplaren te.....,
op.....

naam en handtekening aanvrager

naam en handtekening eigenaar

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van tot goedkeuring van het inspectieprotocol asbestinventarisatie

Brussel,

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Getekend door:Zuhal Demir (Signature)
Getekend op:2021-12-06 18:23:44 +01:0
Reden:Ik keur dit document goed

A handwritten signature in black ink, reading 'Zuhal Demir' in a cursive script.

Zuhal DEMIR